

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

13 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
președinte – Petru Ursache,
judecătorii – Petru Moraru, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti și Nadejda Toma,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de avocatul Călin Melinteanu în numele inculpatului și de avocatul Tatiana Guțu în numele părții vătămate Cornel Medvețchi, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 februarie 2016, în cauza penală în privința lui

Rotaru Sergiu Lilian, născut la 24 iulie 1994,
originar și domiciliat s. Gvozdova, r-nul Florești.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.03.2015 - 21.10.2015;

Instanța de apel: 13.11.2015 - 17.02.2016;

Instanța de recurs: 22.04.2016 - 13.09.2016.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Florești din 21 octombrie 2015, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală*, Sergiu Rotaru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 152 alin. (1) Cod penal, la 2 ani închisoare;
- art. 164 alin. (1) Cod penal, la 2 ani închisoare;
- art. 287 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă 5 ani închisoare, iar conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 4 ani.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Cornel Medvețchi a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Sergiu Rotaru la 19 iulie 2014, aproximativ la ora 02.00, aflându-se în preajma stației de alimentare cu petrol „Lukoil”, amplasată în s. Gura Camencii, r-nul Florești, care este un loc public, intenționat, din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, regulile morale și sociale de conviețuire și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, printr-o obrăznicie deosebită, intenționat, fără nici un motiv, i-a aplicat lui Cornel Medvețchi, o lovitură cu pumnul în regiunea feței, de la care Cornel Medvețchi a căzut jos.

Tot el, la 19 iulie 2014, după săvârșirea actului de huliganism, cu automobilul model VAZ 21015, de culoare argintie, ajungându-l din urmă pe Cornel Medvețchi,

în preajma sensului giratoriu, amplasat în s. Gura Camencii, r-nul Florești, care încerca să fugă de la fața locului, unde a fost maltratat, aplicând forța fizică și contrar voinței, l-a urcat cu forța în portbagajul automobilului nominalizat și în mod deschis l-a răpit, reținându-l și privându-l de libertate, astfel, transportându-l pe ultimul până în apropierea elevatorului amplasat în s. Gura Camencii, r-nul Florești, unde a fost coborât din automobil.

Tot el, la 19 iulie 2014, aflându-se în preajma elevatorului amplasat în s. Gura Camencii, r-nul Florești, intenționat i-a aplicat lui Cornel Medvețchi, multiple lovituri cu o vergea metalică, apoi multiple lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 103 „D” din 14 august 2014, vătămări corporale medii.

3. Avocatul Tatiana Guțu în numele părții vătămate Cornel Medvețchi, a contestat cu apel sentința solicitând casarea acesteia, rejudicarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Sergiu Rotaru să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. art. 287 alin. (3), 152 alin. (1), 164 alin. (1) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis și admiterea integrală a acțiunii civile cu încasarea de la inculpat a sumei de 14000 lei în calitate de prejudiciu material și 300000 lei în calitate de prejudiciu moral.

În motivarea apelului a invocat că, deși inculpatul a depus cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în procedura specială prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, partea vătămată Cornel Medvețchi și apărătorul acesteia au fost împotriva acestei proceduri, din motiv că fapta a fost săvârșită de 4 persoane, trei dintre care ilegal au fost scoși de sub urmărire penală, iar încadrarea faptelor inculpatului nu este corectă.

Despre acest fapt apărătorul părții vătămate a invocat în cadrul ședinței de judecată până ca instanța să se expună asupra cererii depuse de către inculpat, iar în sentință este incorect indicat că Cornel Medvețchi a fost de acord cu procedura de examinare a cauzei penale în ordinea stabilită de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Astfel, încheierea emisă de Judecătoria Florești prin care s-a admis cererea de examinare a cauzei penale de învinuire a lui Sergiu Rotaru în procedura specială prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală este ilegală, din motiv că probele administrate dau dovadă că inculpatul a săvârșit o faptă mai gravă decât cea incriminată și că ultimul a săvârșit faptele prin coparticipare.

A menționat apelantul că, inculpatul a recunoscut că a aplicat loviturile părții vătămate cu un obiect metalic, fapt reținut și în învinuirea adusă ultimului, care este folosit ca armă, în cazul dat armă albă.

Respectiv calificarea acțiunilor inculpatului conform art. 287 alin. (1) Cod penal, nu este corectă, fapta urma a fi calificată conform art. 287 alin. (3) Cod penal, iar prima instanță urma să respingă cererea depusă de Sergiu Rotaru și să dispună examinarea cauzei în ordine generală.

Referitor la acțiunea civilă a invocat, că deși aceasta a fost susținută integral, inclusiv de către procuror, iar probele prezentate confirmă cu certitudine prejudiciul cauzat, prima instanță neîntemeiat a dispus admiterea acesteia în principiu, fără a argumenta respingerea probelor prezentate privind cheltuielile efectuate.

Prin sentință, prima instanță i-a aplicat inculpatului o pedeapsă prea blândă în raport cu faptele săvârșite în privința lui Cornel Medvețchi, mai mult, inculpatul și-a

cerut scuze formal de la partea vătămată, în ultimul cuvânt, nu a recuperat prejudiciul cauzat părții vătămate, or, ultimul a avut de suferit în urma acțiunilor inculpatului, fiindu-i fracturate ambele mâini, dezbatut un dinte, umflată și infectată cavitatea bucală, în urma loviturilor primite în cap a fost diagnosticat cu epilepsie.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 februarie 2016, a fost admis apelul, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Sergiu Rotaru a fost condamnat în baza:

- art. 152 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea art. 361¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la 2 ani închisoare;

- art. 164 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea art. 361¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la 2 ani închisoare;

- art. 287 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea art. 361¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la 1 an închisoare.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă 3 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Cornel Medvețchi a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea în beneficiul acestuia din contul inculpatului Sergiu Rotaru, a prejudiciului moral în sumă de 20000 lei.

4.1. La adoptarea soluției date, instanța de apel, analizând probele administrate de prima instanță, a reținut că, la examinarea cauzei s-a dat eficiență prevederilor art. art. 26-27, 93-101 Cod de procedură penală, prima instanță a dat apreciere probelor prezentate de procuror prin prisma pertinentei, concludenței, coroborării lor, în baza probelor acumulate just a reținut starea de fapt și de drept pe cauză, corect a încadrat acțiunile inculpatului Sergiu Rotaru în limitele învinuirii formulate, art. art. 152 alin. (1), 164 alin. (1), 287 alin. (1) Cod penal.

Mai mult, judecarea cauzei a avut loc în procedură simplificată, în baza prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, la cererea depusă de inculpat la 17 iunie 2015 (f.d.216, vol.I), prin care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, cerere care a fost acceptată de prima instanță.

Astfel, instanța de apel a respins argumentele avocatului părții vătămate privind netemeinicia încheierii primei instanțe prin care s-a dispus admiterea cererii inculpatului de examinare a cauzei în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Mai mult, în cazul din speță, prima instanță la adoptarea sentinței a ținut cont de explicațiile din pct. 30 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 13 din 16 decembrie 2013 „Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală de către instanțele judecătorești”, a acceptat judecarea cauzei în procedură simplificată, reținând situația juridică stabilită în rechizitoriu, condamnând inculpatul Sergiu Rotaru în limitele învinuirii aduse acestuia, iar instanța de apel nu poate interveni în soluția adoptată de prima instanță, în această parte.

Instanța de apel a specificat că, partea vătămată și apărătorul acesteia erau în drept să conteste actele emise de către procuror în caz de dezacord cu acestea, inclusiv privind normele penale în baza cărora urmează a fi calificate acțiunile inculpatului, precum și necesitatea tragerii la răspundere penală a altor persoane în afară de inculpat, iar instanței de apel nu i-au fost prezentate probe, că ordonanța

privind scoaterea persoanei de sub urmărire penală din 03 martie 2015 (f.d.171-172, vol.I), prin care pe cazul dat au fost scoși de sub urmărire penală Viorel Botnaru și Andrei Țugui, ar fi fost contestată în modul prevăzut de lege de către partea vătămată sau apărătorul acestuia.

4.2. Instanța de apel a considerat că, aplicând pedeapsa lui Sergiu Rotaru pentru infracțiunea săvârșită, prima instanță nu a dat deplină eficiență prevederilor art. 90 Cod penal și neîntemeiat a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii.

Prima instanță, prin sentința adoptată a stabilit circumstanțe atenuante care esențial micșorează răspunderea penală a inculpatului și anume că, Sergiu Rotaru se caracterizează pozitiv, se căiește sincer, a recunoscut vina, fapt care a dus la aplicarea art. 90 Cod penal.

Însă, instanța de apel a remarcat că, în prezența aceluiași circumstanțe (recunoașterea vinovăției, căința sinceră), care au stat la baza examinării cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, prima instanță a aplicat și prevederile art. 90 Cod penal, suspendând condiționat executarea pedepsei închisorii pe o perioadă de probațiune. La baza acestei concluzii instanța repetat a pus prezența circumstanței - recunoașterea vinovăției, circumstanță care a stat deja la baza examinării cauzei în procedura simplificată, Sergiu Rotaru beneficiind de reducerea cu 1/3 a limitelor de pedeapsă, rezultând că aceleiași situații de drept i se acordă o dublă valență juridică.

Mai mult, prima instanță, la stabilirea pedepsei, nu a luat în considerație nici faptul, că căința inculpatului în săvârșirea infracțiunilor incriminate a fost una formală, exprimată de inculpat exclusiv în scopul atenuării pedepsei ce urma a-i fi stabilită.

Astfel, instanța de apel a considerat că, inculpatul nu a conștientizat pericolul acțiunilor sale infracționale, iar căința acestuia poartă un caracter formal, deoarece, potrivit declarațiilor părții vătămate date în ședința de judecată a instanței de apel, după prima ședință judiciară a instanței de apel, inculpatul a amenințat partea vătămată cu răfuiala fizică, din cauza cerințelor sale expuse în apel, iar ca rezultat, partea vătămată în susținerile verbale a indicat că nu poate să se expună referitor la pedeapsa ce ar urma să-i fie aplicată inculpatului.

Totodată, prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului, nu a ținut cont de consecințele survenite în urma săvârșirii de către inculpat a acțiunilor infracționale asupra părții vătămate Cornel Medvețchi, faptul că prin infracțiunile date ultimul a suferit vătămări corporale medii, fiindu-i fracturate ambele mâini, precum și că a fost diagnosticat cu epilepsie, cauzată de loviturile la cap aplicate de către inculpat, fapt confirmat prin certificatele medicale (f.d.229-231, vol.I), care au fost prezentate primei instanțe.

Astfel, luând în considerație modul în care au fost săvârșite infracțiunile, consecințele survenite în urma săvârșirii infracțiunilor de către inculpat, părții vătămate fiindu-i cauzate vătămări corporale medii, faptul că inculpatul abia la etapa judecării cauzei în instanța de apel a recuperat părții vătămate prejudiciul material cauzat, precum și atitudinea inculpatului față de cele săvârșite, instanța de apel a ajuns la concluzia că, este inechitabilă și ineficientă suspendarea condiționată a pedepsei închisorii, aplicată inculpatului prin prisma art. 90 Cod penal, iar corectarea și reeducarea acestuia poate fi realizată doar prin izolarea lui de societate, din care motiv i-a aplicat inculpatului pedeapsa închisorii, cu executarea reală, ținând cont de

prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

4.3. Instanța de apel a dispus admiterea acțiunii civile înaintată de partea vătămată Cornel Medvețchi, în latura încasării prejudiciului moral, menționând că, în latura prejudiciului material pretențiile părții vătămate au fost satisfăcute, inculpatul Sergiu Rotaru a achitat părții vătămate prejudiciul material solicitat în sumă de 14000 lei, fapt confirmat prin recipisă (f.d.38, vol.II), iar prejudiciul moral solicitat de partea vătămată în sumă de 300000 lei, este exagerat, or, cuantumul prejudiciului moral ce urmează a fi încasat de la inculpat trebuie să fie echitabil.

5. *Avocatul Călin Melinteanu în numele inculpatului*, fără a invoca un temei concret din cele 16 prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În motivare a invocat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală, iar pedeapsa stabilită inculpatului Sergiu Rotaru este inechitabilă și prea aspră, în special în condițiile în care judecarea cauzei penale a avut loc în baza art. 364¹ Cod de procedură penală.

Sușține recurentul că, instanța de apel la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de prevederile art. art. 61, 75 Cod penal, or în calitate de circumstanțe atenuante servesc: recunoașterea vinovăției în săvârșirea infracțiunii incriminate de către inculpatul Sergiu Rotaru, căința sinceră a acestuia și repararea prejudiciului material solicitat de partea vătămată, fapt confirmat prin recipisa anexată la dosar.

În privința personalității inculpatului Sergiu Rotaru, recurentul a menționat că, acesta se caracterizează pozitiv, deține un loc permanent de trai, este căsătorit, având la întreținere un copil minor, fapt confirmat prin certificatul de naștere anexat la materialele cauzei, iar condițiile de viață ale familiei sale sunt dificile, agravându-se esențial în condițiile privării acestuia de libertate, el fiind unicul întreținător al familiei.

Cu toate că, instanța de apel a menținut mărimea pedepsei închisorii aplicate inculpatului Sergiu Rotaru de către prima instanță, însă aplicând cumulul parțial a decis că aceasta urmează să fie executată real.

Subsidiar recurentul a menționat că, prima instanță corect și întemeiat a statuat aplicarea, în privința inculpatului Sergiu Rotaru, a prevederilor art. 90 Cod penal, motivând suficient soluția adoptată, ținând cont de personalitatea inculpatului, de căința sinceră a acestuia, dar și de faptul că scopul pedepsei penale este de corectare și reeducare a vinovatului și nicidecum de cauzarea suferințelor fizice sau psihice acestuia, just concluzionând că nu este echitabil ca inculpatul Sergiu Rotaru să execute real pedeapsa stabilită pentru săvârșirea infracțiunilor incriminate.

Mai mult, prin comportamentul inculpatului după săvârșirea faptei infracționale (repararea benevolă a prejudiciului material, predispunerea de a achita prejudiciul moral în sumă de 50000 lei, căința sinceră, neîncălcarea repetată a legii, etc.) denotă că acesta a conștientizat faptele săvârșite, s-a corectat, iar reeducarea lui este posibilă fără izolarea de societate, or, la caz, sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 90 Cod penal.

5.1. *Avocatul Tatiana Guțu în numele părții vătămate Cornel Medvețchi*, în temeiul pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia solicitând casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în latura civilă, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului moral în sumă de 300000 lei de la Sergiu Rotaru în beneficiul

părții vătămate Cornel Medvețchi.

În motivare a invocat că, prejudiciul moral în sumă de 20000 lei, care a fost încasat de instanța de apel, nu este unul proporțional suferințelor fizice pe care le-a suportat partea vătămată - imposibilitatea de a se alimenta și necesitatea de a fi asistat pe parcursul unei luni de cei apropiați, fiindu-i fracturate ambele mâini, precum și fiind diagnosticat cu epilepsie.

6. Asupra recursului declarat de avocatul Călin Melinteanu în numele inculpatului, a depus referință avocatul Tatiana Guțu în numele părții vătămate, care s-a expus pentru respingerea acestuia ca inadmisibil, invocând că instanța de apel corect a individualizat mărimea și categoria pedepsei penale reieșind din circumstanțele cauzei, comportamentul inculpatului în cadrul desfășurării procesului penal.

7. Judecând recursurile declarate în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul declarat de avocatul Călin Melinteanu în numele inculpatului urmează a fi respins, ca inadmisibil, iar cel declarat de avocatul Tatiana Guțu în numele părții vătămate urmează a fi admis, din următoarele considerente.

7.1. Referitor la recursul declarat de avocatul Călin Melinteanu în numele inculpatului.

Conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului, pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în baza temeiurilor stipulate în acest articol.

Deși în recursul declarat, recurentul nu indică concret un temei din cele prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, pentru declararea recursului, totuși din conținutul acestuia se constată că recurentul critică decizia instanței de apel sub aspectul pct. 10) al normei indicate, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*, criticând decizia instanței de apel la capitolul individualizării pedepsei.

Prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În speța de referință, Colegiul penal lărgit reține că obiect al contestării deciziei în instanța de recurs, a constituit asprimea pedepsei, fiind invocat că pedeapsa stabilită inculpatului este prea aspră și inechitabilă.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Conform prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care la

rândul său are drept scop restabilirea echităţii sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni atât din partea ultimului, cât şi a altor persoane.

Totodată, conform prevederilor art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârşirea unei infracţiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispoziţiile Părţii generale a acestuia. La stabilirea categoriei şi termenului pedepsei, instanţa de judecată ţine cont de gravitatea infracţiunii săvârşite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanţele cauzei, care atenuează ori agravează răspunderea, de influenţa pedepsei aplicate asupra corectării şi reeducării vinovatului, precum şi de condiţiile de viaţă ale familiei acestuia.

În acest context, Colegiul penal lărgit reţine că la aplicarea pedepsei lui Sergiu Rotaru pentru infracţiunea săvârşită, instanţa de apel corect i-a stabilit pedeapsa închisorii, cu executarea reală, acordând deplină eficienţă prevederilor art. art. 61, 75 Cod penal.

Astfel, instanţa de apel just a reţinut că, prima instanţă, la individualizarea pedepsei, nu a ţinut cont de consecinţele survenite în urma săvârşirii de către inculpat a acţiunilor infracţionale asupra părţii vătămate Cornel Medveţchi, faptul că prin infracţiunile date ultimul a suferit vătămări corporale medii, fiindu-i fracturate ambele mâini, precum şi că a fost diagnosticat cu epilepsie, cauzată de loviturile la cap aplicate de către inculpat, fapt confirmat prin certificatele medicale (f.d.229-231, vol.I).

La fel, la stabilirea pedepsei instanţa de apel just a ţinut cont, de modul în care au fost săvârşite infracţiunile, consecinţele survenite în urma săvârşirii infracţiunilor de către inculpat, părţii vătămate fiindu-i cauzate vătămări corporale medii, faptul că inculpatul nu a conştientizat pericolul acţiunilor sale infracţionale, faptul că inculpatul abia la etapa judecării cauzei în instanţa de apel a recuperat părţii vătămate prejudiciul material cauzat, precum şi atitudinea inculpatului faţă de cele săvârşite, ajungând la concluzia corectă că, este inechitabilă şi inefficientă suspendarea condiţionată a pedepsei închisorii, aplicată inculpatului prin prisma art. 90 Cod penal, iar corectarea şi reeducarea acestuia poate fi îndeplinită doar prin izolarea lui de societate, din care motiv i-a aplicat inculpatului pedeapsa închisorii, cu executarea reală.

Totodată, Colegiul penal menţionează, că instanţa de apel la emiterea deciziei a ţinut cont şi de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, care stipulează că în caz de aplicare a pedepsei închisorii inculpatul beneficiază de reducerea cu o treime din maximul şi din minimul prevăzut de sancţiune, fiind stabilite noi limite cu care trebuie să opereze instanţa de judecată la stabilirea pedepsei.

Mai mult, Colegiul penal remarcă că pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri şi restricţii ale drepturilor lui, proporţionale cu gravitatea infracţiunii săvârşite şi este suficientă pentru restabilirea echităţii sociale, adică a drepturilor şi intereselor victimei, statului şi întregii societăţi, perturbate prin infracţiune.

De asemenea, pedeapsa este echitabilă şi atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului şi prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni atât de către condamnat, precum şi de alte persoane.

O pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

La fel, Colegiul penal amintește că raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei, față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei stabilită de către instanța de judecată prin hotărârea de condamnare de a se suspenda pe o anumită perioadă de timp executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Deci, la caz, se reține că, instanța de apel corect a constatat că condițiile necesare pentru a fi invocată instituția suspendării condiționate a executării pedepsei nu sunt întrunite.

Ținând cont de cele menționate mai sus, Colegiul lărgit concluzionează că la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel a respectat prevederile legale relevante, iar recursul declarat urmează a fi respins ca inadmisibil.

Totodată, Colegiul a reținut recursul depus la 12 septembrie 2016, de către avocatul Călin Melinteanu în numele inculpatului, ca o cerere privind aplicarea amnistiei, asupra căreia nu se va expune deoarece nu poate fi stabilit dacă însuși inculpatul a întocmit cererea în cauză, odată ce acesta execută pedeapsa în penitenciar.

7.2. Referitor la recursul declarat de avocatul Tatiana Guțu în numele părții vătămate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul lărgit menționează că declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor care l-au declarat.

În susținerea acestei statuări, călăuzitoare sunt și explicațiile din pct. 14.7 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a R. Moldova nr. 22 din 12 decembrie 2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel” unde este stipulat că, în sensul cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

Or, statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la adoptarea soluției, care a fost expusă pe larg în punctul 4. din prezenta decizie, nu a respectat pe deplin prevederile legale enunțate supra, ignorând exigențele legii procesual-penale sub aspectul soluționării pretențiilor pecuniare invocate de partea civilă.

Astfel, după cum rezultă din conținutul recursului declarat de avocatul Tatiana Guțu în numele părții vătămate, acesta își fundamentează cerințele în baza temeiului de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care statuează, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Colegiul penal atestă, că temeiul invocat și-a găsit reflectare în speța dată prin adoptarea de către instanța de apel a unei soluții greșite sub aspectul soluționării acțiunii civile în procesul penal, în partea încasării prejudiciului moral solicitat de către partea vătămată.

În procesul penal acțiunea civilă este o modalitate de reparare a prejudiciului cauzat prin infracțiune. Pentru exercitarea acțiunii civile în procesul penal sunt necesare anumite condiții. În primul rând este necesar de constatat că infracțiunea a provocat un prejudiciu. Prejudiciul trebuie să fie material, moral sau fizic.

Legătura de cauzalitate între infracțiunea săvârșită și prejudiciul reclamat, reprezintă o altă condiție de exercitare a acțiunii civile.

Pentru a se pretinde repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, se cere ca acesta să fie cert. Caracterul cert al prejudiciului înseamnă că acesta este un prejudiciu sigur, s-a produs în realitate, poate fi evaluat.

Conform dispoziției art. 23 alin. (2) Cod de procedură penală, victima unei fapte care constituie componentă de infracțiune este în drept să ceară, în condițiile prezentului cod, pornirea unei cauze penale, să participe la procesul penal în calitate de parte vătămată și să-i fie reparate prejudiciile morale, fizice și materiale.

Art. 219 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că acțiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale, morale sau, după caz, le-a fost adusă daună reputației profesionale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

Persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot înainta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin: 1) restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală; 2) compensarea cheltuielilor pentru procurarea bunurilor pierdute ori nimicite sau restabilirea calității, aspectului comercial, precum și repararea bunurilor deteriorate; 3) compensarea venitului ratat în urma acțiunilor interzise de legea penală; 4) repararea

prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale.

Astfel, se remarcă că acțiunea civilă poate fi înaintată în orice moment de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătorești și aceasta poate fi înaintată în numele persoanei fizice sau juridice de către reprezentanții părților vătămate recunoscute ca părți civile în procesul penal, prin ordonanța organului de urmărire penală ori prin încheierea instanței de judecată, care judecă cauza ca prima instanță.

În conformitate cu prevederile art. 220 alin. (1) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se soluționează în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală. Normele procedurii civile se aplică dacă ele nu contravin principiilor procesului penal și dacă normele procesului penal nu prevăd asemenea reglementări.

Potrivit dispoziției art. 221 alin. (1) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se înaintează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătorești.

Alineatul (2) al aceleiași norme prevede că, acțiunea civilă se înaintează față de bănuit, învinuit, inculpat, față de o persoană necunoscută care urmează să fie trasă la răspundere sau față de persoana care poate fi responsabilă de acțiunile învinuitului, inculpatului.

Potrivit art. 14 Cod civil, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea prejudiciului cauzat, astfel se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

Dacă cel care a lezat o persoană într-un drept al ei obține ca urmare venituri, persoana lezată este în drept să ceară, pe lângă reparația prejudiciilor, partea din venit rămasă după reparație. Persoana păgubită trebuie să dovedească mărimea beneficiului care nu a fost obținut din cauza încălcării obligației, precum și legătura causală între neexecutare și venitul ratat.

Colegiul penal lărgit reține că, partea vătămată în apelul său a invocat ilegalitatea sentinței în latura civilă, considerând că acțiunea civilă urmează a fi admisă cu încasarea în beneficiul său de la inculpat a prejudiciului moral în sumă de 300000 lei.

În recurs, partea vătămată invocă că instanța de apel, neîntemeiat a dispus încasarea de la inculpat în beneficiul părții vătămate a prejudiciului moral în sumă de 20000 lei, fără a ține cont de faptul că acesta nu este proporțional suferințelor suportate de partea vătămată.

Potrivit art. 23 alin. (2) Cod de procedură penală, victima unei fapte care constituie componentă de infracțiune este în drept să ceară, în condițiile Codului de procedură penală, pornirea unei cauze penale, să participe la procesul penal în calitate de parte vătămată și să-i fie reparate prejudiciile morale, fizice și materiale.

Colegiul penal reține, că în temeiul art. 219 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, persoanele fizice cărora le-a fost cauzat un prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot înainta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin repararea prejudiciului moral.

La acest capitol, instanța de recurs ține să menționeze faptul că aprecierea

prejudiciului moral se face în funcție de circumstanțele cauzei, unde este necesar să se ia în considerație valoarea nepatrimonială lezată, însemnătatea pe care o are această valoare pentru persoana vătămată.

Un alt criteriu constă în durata menținerii consecințelor vătămarilor, adică durata prejudiciului, deoarece urmările pot fi temporare sau permanente.

Durata menținerii consecințelor este un criteriu de apreciere a prejudiciului distinct de criteriul importanței. Un alt criteriu este criteriul intensității durerilor fizice și psihice. Aceasta depinde de valoarea lezată.

Cuquantumul prejudiciului moral cauzat victimei, urmează a fi apreciat de către instanța de judecată după intima convingere, care se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu și în funcție de circumstanțele cauzei.

În temeiul art. 1422 Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Conform art. 1423 alin. (1) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Verificând decizia instanței de apel la acest capitol, Colegiul penal constată că instanța de apel, la stabilirea cuantumulului prejudiciului moral nu a acordat deplină atenție suferințelor părții vătămate cauzate în urma săvârșirii infracțiunii, or ultimului, i-au fost cauzate, potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 103 „D” din 14 august 2014, edeme, echimoze, excoriații difuze faciale, torace și abdomen dreapta, ambe gambe și laba picior dreapta, echimoze alungite spate, lipsa traumatică a unui dinte dreapta superior, comoție cerebrală confirmată neurologic, fracturi ambe oase antebraț dreapta și luxație la nivel dintre osul metacarpian și falanga proximală deget unu mâna stângă.

Mai mult, în urma acțiunilor infracționale ale inculpatului, Cornel Medvețchi a fost diagnosticat cu epilepsie, care necesită tratament de susținere permanentă.

Distinct de cele relatate, Colegiul penal menționează, că în temeiul art. 1423 alin. (1) Cod civil coroborat cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al făptuitorului prejudiciului și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacerea persoanei vătămate.

Așadar, despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daune materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

Din materialele cauzei, rezultă că starea sănătății părții vătămate a fost prejudiciată, fiindu-i cauzate suferințe fizice, înjosiri, umilință, durere, suferințe care au fost apreciate de către instanța de apel pur formal și superficial.

În viziunea Colegiului, erorile procesuale admise de către instanța de apel cad

sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

În speța examinată, Colegiul consideră că decizia instanței de apel în latura civilă referitor la încasarea prejudiciului moral urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte în aceeași instanță.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină seama de motivele indicate în prezenta decizie, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, să respecte prevederile art. 1423 Cod civil și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Se respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar, declarat de avocatul Călin Melinteanu în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 februarie 2016, în cauza penală în privința lui **Rotaru Sergiu Lilian**.

Se admite recursul ordinar declarat de avocatul Tatiana Guțu în numele părții vătămate Cornel Medvețchi, în cauza penală în privința lui **Rotaru Sergiu Lilian**, se casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 februarie 2016, în latura civilă și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă în partea respingerii recursului și nu se supune căilor de atac în partea rejudecării cauzei.

Decizia pronunțată integral la 13 octombrie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Nadejda Toma